

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของ องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

Factors Affecting the Empowerment of Satuk Subdistrict Administrative Organization in Satuk District, Buriram Province

ศิริเทพ วีระภัทรกุล¹
ประชัน คະเนวัน²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านลักษณะขององค์การปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมปัจจัยด้านบุคลากรและปัจจัยด้านการบริหารและการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำชุมชนในตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการ คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงาน/ลูกจ้างประจำ/พนักงานจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นตัวแทนประชาชนในตำบลและแพทย์ประจำตำบล จำนวน 94 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open-ended Form) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9518 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องปัจจัยเป็นการใช้สถิติข้อมูลที่สูงกว่า สถิติเชิงพรรณนา เพราะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้ค่าเฉลี่ย เป็นร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการบริหารงานและการปฏิบัติงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านลักษณะขององค์การ
2. ข้อเสนอแนะ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้การปฏิบัติงานของ อบต.อย่างสร้างสรรค์และสามัคคี มีคุณธรรมเพื่อลดความขัดแย้งภายในองค์กรของตำบล รองลงมาคือ เพิ่มงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของ อบต..และควรจัดให้มีสถานที่พักผ่อน หย่อนใจในเวลาราชการ รวมทั้งสถานที่ออกกำลังกายเพิ่มขึ้น ตามลำดับ

คำสำคัญ : ปัจจัยความเข้มแข็งการบริหารการปฏิบัติงานของ อบต.

¹ ศิริเทพ วีระภัทรกุล นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

² รองศาสตราจารย์ ประชัน คະเนวัน อาจารย์ที่ปรึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the factors affecting the Empowerment of Satuk Subdistrict Administrative Organization in Satuk District, Buriram Province in 4 aspects, namely; organization characteristics; environment characteristics; personnel characteristics; and administration and operation characteristics. The samples were 94 people who were the Subdistrict Administrative Organization staff and community leaders in Satuk District, Buriram Province consisted of mayors, vice mayors, secretary, members, permanent/contact staff/head of village/village headmen and assistant of Satuk Subdistrict headmen. The instrument used for collecting the data was a 3-part questionnaire including checklist, 5-rating scale, and open-ended form with its reliability at 0.8326. The statistics used to analyze the collected data were percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The opinions of the personnel about the factors affecting the Empowerment of Satuk Subdistrict Administrative Organization in Satuk District, Buriram Province as a whole were at "high" levels. When considering each aspect, it was found that the administration and operation characteristics were at "highest" levels, whereas; the rest aspects were at "high" levels. The ranking from the highest and the lowest mean scores were administration and operation characteristics, and organization characteristics, respectively.

2. The additional opinions and suggestions about the factors affecting the reinforcement of Satuk Subdistrict Administrative Organization in Satuk District, Buriram Province were the Subdistrict Administrative Organization (SAO) needed people to creatively participate in SAO operation and had the solidarity with morality for reducing the quarrelsome inside SAO the most, followed by SAO requires the outside budget to support the SAO seriously for improving the organizations in SAO, the SAO and should provide more relaxing places, sport field inside SAO

Keyword : Factors Empowerment Subdistrict Administrative Organization Administrative and Operation

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่ชนบทมากที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นของประชาชนอย่างแท้จริงกล่าว (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 66-67) คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล มีโครงสร้างคล้ายกับเทศบาล ที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ซึ่งผู้บริหารที่มาจาก การเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนในตำบล ที่ต้องดำเนินการบริหารงานในตำบลโดยมีประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อดำเนินงานสนองต่อความต้องการของประชาชนในตำบลอย่างแท้จริง (วรารคนา วัณโย. 2540 : 8) องค์การบริหารส่วนตำบลที่สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนองต่อความต้องการของชุมชนระดับตำบลเป็นแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ชัดเจนสามารถกำหนดทิศทางและการวางแผนพัฒนาตำบล กำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขปัญหาและสนองตอบของชุมชนระดับตำบลได้อย่างดีอันส่งผลให้ประชาชนในตำบลมีความรู้สึกเชื่อมั่นศรัทธาต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และรู้สึกมีความผูกพันต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดมีความผิตชอบ มีส่วนได้ส่วนเสียต่อความเป็นอยู่ของชุมชนในท้องถิ่นที่อาศัยของตนเอง ซึ่งจะเป็นการสร้างให้พลเมืองมีความรับผิดชอบต่อการสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ประเทศชาติได้โดยส่วนรวม

คณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ที่มอบหมายเพื่อการบริหารงานให้มีความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงต้องมีระดับการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อประชาชนในท้องถิ่น (สุวรรณ พิณตานนท์. 2545 : 53)

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. ศึกษาแนวทางที่เหมาะสมของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารงานส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปปรับปรุงพัฒนาในการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึกอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์และในการบริหารงานของตำบลอื่นๆ ทั่วประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารงานส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ใน 4 ปัจจัย (สุวรรณ พิณตานนท์. 2546 : 3) ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะขององค์การ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านบุคลากรและปัจจัยด้านการบริหารและการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล เลขานุการ คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลสมาชิกองค้การบริหารส่วนตำบล พนักงาน/ลูกจ้างประจำ/พนักงานจ้างองค้การบริหารส่วนตำบล/ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนประชาชนในตำบล และแพทย์ประจำตำบล จำนวน 94 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) สถิติพื้นฐานที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยลักษณะเป็นคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค้การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค้การบริหารส่วนตำบลสตึกใน 4 ปัจจัย คือ ด้านลักษณะขององค้การด้านสภาพแวดล้อมด้านบุคลากร และด้านการบริหารและปฏิบัติงาน โดยแบ่งระดับความเข้มแข็งเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงข้อเสนอแนะอื่นๆ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค้การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค้การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านปัจจัยด้านการบริหารงานและการปฏิบัติงาน และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ปัจจัยด้านลักษณะขององค้การ ตามลำดับ

ข้อความ	ระดับการเสริมสร้างความเข้มแข็ง		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็ง			
1. ปัจจัยด้านลักษณะขององค้การ	3.903	0.3718	มาก
2. ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม	4.036	0.4801	มาก
3. ปัจจัยด้านบุคลากร	4.039	0.4323	มาก
4. ปัจจัยด้านการบริหารงานและการปฏิบัติงาน	4.219	0.3954	มาก
รวมเฉลี่ย	4.049	0.3666	มาก

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้การปฏิบัติงานของ อบต. อย่างสร้างสรรค์และสามัคคี มีคุณธรรมเพื่อลดความขัดแย้งภายในองค์กรของตำบล คิดเป็นร้อยละ 32.93 รองลงมา คือ เพิ่มงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 30.49 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้ตรงกับงานที่ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพคิดเป็นร้อยละ 12.19 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน/สายวิชาการ/พนักงาน/ลูกจ้างและผู้นำชุมชน ในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน/สายวิชาการ/พนักงาน/ลูกจ้างและผู้นำชุมชน ในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางที่จะส่งเสริม และพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีประเด็นที่ค้นพบอันเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ นำไปใช้วางแผนปรับปรุงและพัฒนาการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป ซึ่งสามารถอภิปรายผลดังนี้

1. จากการศึกษาในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ทั้ง 4 ด้านประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะขององค์กร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยด้านการบริหารและการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่า บุคลากรและผู้นำชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการปฏิบัติงานร่วมกันมายาวนานเป็นอย่างดี สามารถปฏิบัติเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ขนาดและชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเหมาะสมกับจำนวนประชาชนในตำบล มีการติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตำบลมีส่วนร่วมในการรับรู้การวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้งอย่างดี และบุคลากรและผู้นำชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนในตำบลประสบผลสำเร็จตามแผนงาน จนสามารถบรรลุเป้าหมาย คือ การสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบลได้ดี ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2539: 28) องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความสามารถในการกำหนดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีได้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของชุมชนระดับตำบลมีความสามารถในการนำแผนพัฒนาความองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ด้วยความมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งจึงเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจ และหน้าที่ของตนเอง จนสามารถบรรลุเป้าหมาย คือ การสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบล ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการบรรลุเป้าหมายขององค์การ หรือความมีประสิทธิภาพขององค์การ และยังมีแนวความคิดสอดคล้องกับเรวัต สมบัติทอง (2543 : 64-65) ที่กล่าวว่าระดับการศึกษาของบุคลากรกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับของการศึกษาสูงก็จะมีความสามารถในการเรียนรู้กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตลอดจนเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดีบุคลากรที่มีศักยภาพในการทำงานสัมฤทธิ์ผลสูง ทำให้การพัฒนาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ดี และบุคลากรที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานสูงก็จะสามารถพัฒนาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานหรือความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย ปัจจัยด้านลักษณะองค์กร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การ

บริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่เกี่ยวกับ ขนาด / ชั้นของอบต. เหมาะสมกับพื้นที่ ปัจจัยลักษณะขององค์การที่ตั้งของอบต.มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งอยู่ใกล้เขตชุมชนขนาดใหญ่ การคมนาคมสะดวกสบายทำให้ประชาชนติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลได้ง่ายการจัดสถานที่ให้พนักงานปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีขนาดความเหมาะสมกับขนาดของจำนวนประชาชนของตำบล เช่น ขนาดองค์การบริหารส่วนตำบลไม่คับแคบเกินไป สถานที่การประชุมร่วมกับประชาชนในตำบลมีอย่างเหมาะสม องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดการระบบการปฏิบัติเจ้าหน้าที่กับพนักงานถูกต้อง และจัดสถานที่ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และพนักงานประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่การส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลได้นั้น ขนาด/ชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้มแข็ง เพื่อสามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในตำบลได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สเตียร์ส (Steer. 1977 : 8,67) ที่กล่าวว่า ขนาดขององค์การเป็นลักษณะขององค์การที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ประสิทธิภาพขององค์การ และเหตุผล ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ วราจคณา วัณโย (2540 : 188-189) พบว่าขนาดขององค์การเป็นลักษณะขององค์การที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ประสิทธิภาพขององค์การ จึงทำให้การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถทำให้มองปัญหาได้รอบด้านมองปัญหาได้ตรงประเด็นและตรงจุดเพราะประชาชนเหล่านี้จะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงการแก้ปัญหาจึงทำให้ได้ตรงจุดตรงประเด็นและพบว่าการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนที่ร่วมกันจัดทำขึ้นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากในการปฏิบัติงานตามแผนความร่วมมือที่จะตามมาก็มีมากทำให้การปฏิบัติตามแผนงานประสบผลสำเร็จในที่สุดนอกจากนี้การใช้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนยังเป็นการตรวจสอบและประเมินผลแผนด้วยประชาชนอีกทางหนึ่งโครงการพัฒนาต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน เพราะขาดการร่วมมือของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 จากผลการวิจัย ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล มีการอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในเรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมของอบต.กับชุมชนในตำบล โดยมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าประชุม รับฟังและให้การแนะนำในการวางแผนการพัฒนาสภาพแวดล้อมของตำบล เช่น การปลูกต้นไม้ในบริเวณองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมเชิงระบบนิเวศ โดยการนำนโยบายสาธารณะมาใช้ในตำบลให้ประชาชนรู้จักรักษาสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในตำบลเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้มแข็ง ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2543 : 117-118) ได้กล่าวว่าสภาพองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดีทำให้สังคมในตำบลที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมทางการพัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อมและส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ดังนั้นสภาพสังคมตำบลจึงเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ของตนเองตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประชาชนในตำบลรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมขึ้นมาเพื่อสร้างพลังอำนาจในการต่อรองให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มได้แล้วการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งนั้นก็สามารที่จะแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในตำบลได้ ช่วยในการส่งเสริมต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 จากผลการวิจัย ด้านลักษณะองค์การพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยงานที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบเอื้ออำนวยต่อความเจริญก้าวหน้าในอนาคต และการมีประสพการณ์การทำงานเกี่ยวกับองค์กรท้องถิ่น มีค่า

เฉลี่ยสูงสุด เพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้บุคลากรมีการเรียนรู้เพิ่มเติมเช่น มีการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้สูงขึ้น เพื่อให้บุคลากรมีความรับผิดชอบเอื้ออำนวยต่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่และตนเอง ในอนาคต มีการอบรมบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้บุคลากร มีความรู้ ความเข้าใจในสถานภาพบทบาทในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง เป็นปัจจัยสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน หรือการมีประสิทธิผลของบุคลากรในองค์การบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธงชัย สันติวงษ์ (2537:12) ที่กล่าวว่า การที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสภาพ และบทบาทของตนเองย่อมทำให้บุคลากรนั้นสามารถดำเนินการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพราะทราบตนเองมีสภาพและบทบาทอย่างไร ในทางตรงข้าม ก็เมื่อใดก็ตามที่บุคคลไม่ทราบว่าตนเองมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไรแล้ว ก็ย่อมนำมาซึ่งปัญหาต่งนั้น บุคคลจะต้องสวมบทบาทให้ดี ไม่สับสนในบทบาทของตนเอง และสร้างเสริมประสบการณ์ในบทบาทอันชอบของตนเองได้ดีเช่นนั้นแล้วก็จะทำให้การปฏิบัติงานจะประสบผลสำเร็จ ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง เพราะมีอายุการปฏิบัติงานมานาน จึงสามารถปฏิบัติงานได้ตรงกับความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในตำบลอย่างถูกต้อง

2.4 จากผลการวิจัย ด้านลักษณะการบริหารงานและการปฏิบัติงานพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล อําเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีการมีการเสนอแนะเพื่อให้การตั้งข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายมีความเหมาะสมกับความต้องการของประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนงบประมาณรายจ่ายตอบสนองตามความต้องการของประชาชนในตำบลอย่างแท้จริง มีการประชาคมในตำบลก่อนที่จะตั้งข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของประชาชน ให้มีความสำคัญกับการใช้เครื่องมือที่มีเทคนิคใหม่ๆ ในการติดต่อสื่อสารเป็นไปในทิศทางและเป้าหมายเดียวกันทั่วทั้งองค์การอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยเน้นนโยบายการบริหารงานและปฏิบัติงาน หลักการมีคุณธรรม หลักจริยธรรม การตรวจสอบอย่างโปร่งใส จึงส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการบริหารงานและปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล หรือการบรรลุเป้าหมายเป็นปัจจัยสาเหตุที่มีอิทธิพลที่ส่งต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของภรณ์ กิรีติบุตร (2529 : 10) ที่กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลก็เช่นเดียวกับองค์กรอื่นๆ กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการติดต่อสื่อสารภายในองค์การที่มีประสิทธิผล องค์การบริหารส่วนตำบลมีการแจ้งนัดการประชุมก่อนวันประชุมทุกครั้งนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลย่อมมีความเข้มแข็ง เพราะความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความหมายใกล้เคียงกับความมีประสิทธิผลของการบริหารงานและการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล อําเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ข้อเสนอแนะที่พบมากที่สุด คือ ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้การปฏิบัติงานของอบต.อย่างสร้างสรรค์และสามัคคี มีคุณธรรมเพื่อลดความขัดแย้งภายในองค์กรของตำบล เพราะว่า การปฏิบัติงานด้วยความสามัคคีอย่างสร้างสรรค์ เป็นพลังให้เกิดการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่เกิดการขัดแย้งกันภายในองค์กร ร่องลงมา คือ การเพิ่มงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบล และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้ตรงกับงานที่ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลและพัฒนาปรับปรุงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนวทางในการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล อําเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์เพื่อนำไปเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพ

มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลจากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยที่สุดจะได้ดังนี้ปัจจัยด้านการบริหารงานและการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและปัจจัยด้านลักษณะขององค์การตามลำดับ ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จึงควรดำเนินการสิ่งเหล่านี้

องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งไปศึกษาดูงานเพื่อจะได้มีวิสัยทัศน์ในการทำงานเพิ่มขึ้นอันจะส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงการความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง สามารถสวมบทบาทของตนเองได้เป็นอย่างดี มีความชัดเจนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงส่งเสริมการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งได้เป็นอย่างดี

องค์การบริหารส่วนตำบลควรสร้างสาธารณูปการ หรือสาธารณูปโภคเพิ่มมากขึ้นเช่น ลานกีฬา เพื่อช่วยให้เยาวชน รู้จักหันมาเล่นกีฬาต่อต้านยาเสพติด สร้างสถานที่พักผ่อน เพื่อให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขภาพจิตที่ดี สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างความสามัคคีในชุมชน เพื่อลดการขัดแย้งกันในชุมชน นายกององค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยความโปร่งใสสามารถให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบในการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างถูกต้อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และการบริการประชาชนตรงเป้าหมายอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ต่อไปอีก

2.2 ควรมีการวิจัยถึง ปัญหาและปัจจัยในด้านอื่นๆที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และตำบลใกล้เคียง

เอกสารอ้างอิง

- ชูวงศ์ ฉายะบุตร.(2539). การปกครองท้องถิ่นไทย.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2539). ทฤษฎีต้นไม้วิจัยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธงชัย สันติวงษ์.(2537).พฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ภรณ์ กীরติบุตร.(2529). การประเมินประสิทธิผลขององค์กร. กรุงเทพฯ :
- โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.เรวัต สมบัติทอง. (2543).การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต.ปริญญาโท กศ.ม.(บริหารการศึกษา)กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- วรางคนา วัลโย.(2540).แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน:กรณีศึกษาสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.ปริญญาโท.วางแผนมหาคาฯ และเมืองมหาบัณฑิต (การวางผังเมือง).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.
- สุวรรณ พินตานนท์. (2545).ปัจจัยที่มีผลต่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบัติ อารังธวงค์. (2543). นโยบายสาธารณะ : แนวคิดวิเคราะห์และกระบวนการ. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Steer, Richard M. (1977). Organization Effectiveness: A Behavioral View. Santa Monica, California : Goodyear Publishing.

